

Nr 33.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående Sveriges biträdande av vissa internationella hälsovårdsbestämmelser, såvitt propositionen hänvisats till lagutskott.

Genom en den 14 mars 1952 dagtecknad proposition, nr 138, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden, föreslagit riksdagen att

dels biträda av fjärde världshälsovårdsförsamlingen den 25 maj 1951 antagna, i bilaga till propositionen återgivna internationella hälsovårdsbestämmelser,

dels ock medgiva, att ersättning för i Sverige i samband med besiktning av fartyg och luftfartyg företagna hälsovårdsundersökningar, vilka föreskrivas i nämnda bestämmelser, må, efter det bestämmelserna trätt i kraft för Sveriges vidkommande, utgå av statsmedel samt att kostnaderna härför må bestridas från förslagsanslaget till Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård.

Texten till de internationella hälsovårdsbestämmelserna har fogats såsom bilaga till propositionen, vartill utskottet får hänvisa.

Propositionen har, utom såvitt anginge sättet för bestridandet av ersättning för vissa i Sverige i samband med besiktning av fartyg och luftfartyg företagna hälsovårdsundersökningar, hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet. I övrigt har propositionen hänvisats till statsutskottet.

Beträffande behandlingen av förevarande hälsovårdsbestämmelser får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Av Sverige biträdda tidigare internationella bestämmelser på området.

Sveriges förpliktelser och skyldigheter att vid internationell samfärdsel bereda skydd mot svåra smittsjukdomar regleras f. n. huvudsakligen av två överenskommelser, den internationella hälsovårdskonventionen den 21 juni 1926, ratificerad av Sverige den 18 maj 1934, vilken konvention berör sjö- och landtrafiken, och den internationella hälsovårdskonventionen beträffande luftfarten den 12 april 1933, ratificerad av Sverige den 26 september 1938. Vissa smärre ändringar, som beröra vårt land, ha sedermera vidtagits

Bihang till riksdagens protokoll 1952. 9 saml. 2 avd. Nr 33.

i dessa överenskommelser. Den svenska lagstiftningen på området grundar sig på nämnda konventioner.

Till helt nyligen gällde för Sveriges del det s. k. Romavtalet av år 1907, biträtt av Sverige den 9 december 1907. Genom detta avtal upprättades den internationella hälsovårdsbyrån i Paris (Office International d'Hygiène Publique, OIHP), vilken hade till uppgift bl. a. att internationellt förmedla aktuella uppgifter om svårare epidemiska sjukdomar. Denna rapport- och informationsverksamhet övertogs av världshälsovårdsorganisationen (WHO) genom tredje världshälsovårdsförsamlingens beslut den 25 maj 1950. Romavtalet av 1907 har nu uppsagts av flertalet därtill anslutna länder och OIHP har upphört.

Slutligen må erinras om de bestämmelser angående sanitära- och hälsovårdsanordningar m. m., vilka äro intagna såsom kapitel 8 i annex 9 till konventionen angående civil luftfart (ICAO), sluten i Chicago den 7 december 1944 och ratificerad av Sverige den 27 september 1946.

Tillkomsten av föreliggande internationella hälsovårdsbestämmelser.

F. n. gälla i olika delar av världen åtta olika hälsovårskonventioner och ytterligare några mindre omfattande överenskommelser. Olika länder, även sådana inom samma klimatzon, tillämpa olika konventioner för samma slag av trafik. De nationella förordningar, som skola bringa konventionerna i verkställighet, ha därför endast med svårighet kunnat anpassa sig efter de internationella avtalen. På grund av angivna förhållanden föreligga i stor utsträckning besvärande hinder för den internationella samfärdseln, vilka icke äga sakligt berättigande. Behovet av samordning och rationalisering av olika gällande hälsovårdsbestämmelser har därför varit allmänt känt.

De föreliggande internationella hälsovårdsbestämmelserna utgöra resultatet av ett arbete, vilket påbörjades redan strax efter WHO:s tillkomst. Förslag till bestämmelser ha varit remitterade till de till WHO anslutna staterna för granskning. De synpunkter, som härvid framförts från svensk sida, ha till stor del beaktats vid bestämmelsernas slutliga utformning.

Bestämmelserna ha antagits av fjärde världshälsovårdsförsamlingen den 25 maj 1951.

Yttranden.

Över bestämmelserna ha efter remiss yttranden avgivits av *medicinalstyrelsen*, *kommerskollegium*, som överlämnat ett yttrande från *Sveriges redareförening*, samt *luftfartsstyrelsen*. Av yttrandena skall här endast medicinalstyrelsens beröras.

Medicinalstyrelsen har sammanfattningsvis angående bestämmelsernas sakliga innehåll anfört:

»Med tanke på att bestämmelserna tillkommit och fått sin utformning under beaktande av intresset hos mer än 50 stater finner styrelsen den kri-

tik, som eventuellt kan riktas mot enstaka av bestämmelserna, väga lätt mot fördelarna av att man nu får enklare, klarare och mot moderna förhållanden bättre svarande föreskrifter, vilka kunna tillämpas över hela världen. Bestämmelserna ersätta det 10-tal överenskommelser, som f. n. tillämpas. De skola gälla för all internationell trafik, vare sig denna sker till sjöss, i luften eller till lands. Detta kommer att medföra betydande lättnader för alla intresserade parter. De särskilda avtal, som eventuellt tillkomma för vissa regioner, ändra icke detta förhållande. Styrelsen föreslår, att från svensk sida icke anmäles reservation mot någon av de föreliggande bestämmelserna i vad avser deras sakliga innehåll eller deras utformning.»

Sveriges anslutning till de internationella bestämmelserna förutsätter ändringar i vissa författningar, så att dessa bringas i överensstämmelse med de internationella. Styrelsen har härom anfört bland annat följande:

»15 § i epidemilagen står i mindre god överensstämmelse med de nya bestämmelserna. De speciella föreskrifterna om karantänsväsendet och karantänsåtgärderna äro samlade i karantänskungörelsen (nr 142/1934) samt kungörelserna om rättutrotning å fartyg (nr 143/1934) och om sanitär kontroll över luftfarten (nr 563/1938) med i förstnämnda båda kungörelser senare gjorda ändringar. I princip ändra de internationella bestämmelserna relativt litet av de karantänsåtgärder, som f. n. äro föreskrivna i Sverige, men åtskilliga omformuleringar och detaljförändringar i nämnda tre kungörelser påkallas. Önskvärt vore, att samtliga tre kungörelser därvid kunde sammanföras till en.»

Departementschefen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Hedlund, har bland annat anfört följande:

»Genom de av fjärde världshälsovårdsförsamlingen den 25 maj 1951 antagna internationella hälsovårdsbestämmelserna synes det stora komplexet av internationella hälsovårdsföreskrifter komma att ersättas av enhetligare och mera rationella regler. Dessa synas i för vårt land relevanta delar i huvudsak överensstämma med vad som redan gäller för Sveriges vidkommande. De nya bestämmelser, som tillkommit, ha i stort sett lämnats utan erinran av remissmyndigheterna. Konventionen har fått sin utformning under beaktande av mer än 50 staters intressen. Detta förhållande måste, såsom medicinalstyrelsen anfört, kunna giva anledning till en viss kritik av enstaka artiklar. Denna uppväges emellertid mer än väl av de väsentliga fördelarna av konventionen som helhet betraktad. Jag förordar därför, att Sverige utan reservation biträder överenskommelsen.

Sveriges anslutning till bestämmelserna förutsätter viss ändring av epidemilagen. Härom kommer förslag att föreläggas riksdagen genom särskild proposition. Övriga erforderliga författningsändringar förutsätta icke riksdagens medverkan.»

Utskottet.

Utskottet ansluter sig till vad föredragande departementschefen yttrat om förevarande konvention och får därför hemställa,

Andra lagutskottets utlåtande nr 33.

att riksdagen måtte biträda av fjärde världshälsovårdsförsamlingen den 25 maj 1951 antagna internationella hälsovårdsbestämmelser.

Stockholm den 22 april 1952.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Sten, Nils Elowsson, Uhlén, fru Svenson*, herrar Bengtson och Ahlberg;

från andra kammaren: herr Hellbacken*, fru Nordgren, fru Johansson i Norrköping*, herr Hagård, fröken Höjer, herrar Huss*, Svensson i Göteborg och Ericsson i Näs*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.